

■ На свае вочы

Дзе без візіту міліцыі не праходзіць і тыдня

Спецыфічны пах і памутнелы ад алкаголю вочы выдаюць людзей, побач з якімі доўга знаходзіцца нікому не хочацца. Аднак сустрэчы з імі непазбежныя: на вуліцы, у грамадскім транспарце, у чарзе. Яны зрабілі чарку сэнсам свайго жыцця і не могуць ні дня без яе абысціся. Як выглядае тое самае «дно», на якім жывуць залежны ад алкаголю людзі, даведаліся карэспандэнты «Звязды». Разам з супрацоўнікамі міліцыі яны завіталі дадому да «асаблівага кантынгенту», які пражывае на тэрыторыі Савецкага раёна сталіцы.

— Апошнім часам, на шчасце, стала менш адрасоў з так званымі «прытонамі». Адных гаспадароў «праблемных» кватэр адправілі ў лэчэбна-працоўныя прафілакторыі, іншых за вялікія даўгі па камунальных паслугах выселілі, — уводзіць у курс справы старшы інспектар аддзела прафілактыкі Савецкага РУУС старшы лейтэнант міліцыі Максім ВАЛЕЕЎ. — Хаця, канешне, без работы мы не сядзім. Зараз накіроўваемся туды, дзе без нашага візіту не праходзіць і тыдня.

...У старэнькай хаце з рознакаляровымі сценамі на 2-й Пасялковай вуліцы жывуць 43-гадовы Юры,

«Гэта не смецце, а патрэбныя рэчы», — тлумачыць Віктар.

40-гадовая Вольга і іх маці. Яшчэ не пераступішы парог, а толькі зазірнуўшы ў двор, можна зрабіць пэўныя высновы пра гэтую сям'ю. Усюды раскідана смецце — у пакетах ці проста так, там-сям пад дрэвамі стаяць зламаныя крэслы і сталы.

Лейтэнант міліцыі Андрэй Прыходзька стукае ў дзверы, яму адкрывае жанчына гадоў шасцідзесяці. Яна не здзіўляецца візіту людзей у пагонах. Відца, што даўно знаёмая з імі. Нехаця прапускае нас у дом.

«Сустракаць гасцей» выходзіць у калідор і яе сын у адной бялізне. Праўда, тут жа хаваецца за дзвярцамі.

У доме шумна — гучна працуе тэлевізар, у адным з пакояў бесперапынна брэша сабака. Смецця і раскіданых рэчаў тут у дзясяткі разоў больш, чым на дварэ. У паветры стаіць шчыльная «дымавая завеса».

— Юра, ты піў сёння? — запытваецца лейтэнант ва ўжо апранутага мужчыны.

— Я?! — здзіўляецца той. А пасля спрабуе хутка вымавіць, але запінаецца на кожным слове: «У мяне ўнутры 0,7, 0,5, 0,33!» — і ўсё становіцца зразумела.

З самага ранку ён прыкладваўся да бутэлькі не адзін — з жанчынай, якая ўжо паўтара года жыве разам з ім.

— Нікуды я не паеду! Запамвай мне рукі, надзявай на ручнікі. Не па-е-ду! За што? Ну выпіў, бывае. Я ж дома сяджу спакойна! Хутка на пра-

пад крамамі! Калі прыходзіш дадому і бачыш п'яныя пысы, рука адразу так і цягнецца да шклянкі, каб выпіць. Тады рэчаіснасць успрымаецца крыху прасцей. Цвярозы чалавек не зможа доўга знаходзіцца ў падобнай атмасферы. А брат мой пастаянна арганізоўвае ў доме «тусоўкі» для такіх жа алкаголікаў, як сам. Яны прапаноўваюць «накаціць», а я не адмаўляюся.

Вольга прызнаецца, што не верыць, быццам бы ля-

«У маім няшчасці вінаваты гэты дом», — лічыць Вольга.

чэбна-працоўны прафілакторый ёй дапаможа. У яе шмат знаёмых там пабывала, але, вярнуўшыся, піць яны не перасталі. На яе думку, выратаваць яе зможа толькі пераезд ад маці і брата назаўсёды.

Аднак паверыць у гэта цяжка, паколькі жанчына ўжо жыла асобна. Адзінаццаць гадоў яна была замужам і нават мае 9-гадовую дачку. Пра дзяўчынку Вольга размаўляць не хоча не таму, што для яе гэта балючая тэма, а таму, што няма чаго сказаць. Жанчына даўно не бачылася з дачкой. Затое сваю маці называе выключна «бабулечкай» і просіць яе не сумаваць.

— А што сумаваць? Трэба, можа, браць кватарантаў, пакуль вас не будзе, — прыкідвае тая. Бруд і захлапленасць у доме яе зусім не бянтэжаць. Яна ўпэўнена, што зможа ўсё «вымесці і памыць».

Развітаўшыся з тымі, хто толькі рыхтуецца да візіту ў прафілакторый, мы накіроўваемся ў кватэру да чалавекі, які там ужо пабываў.

Віктар Р. два гады таму вярнуўся з ЛПП. Піць не перастаў, больш таго, часта запрашае да сябе сяброў, у тым ліку і Юру з Вольгай — каб «адпачыць». Аднак сёння ён адзін і цвярозы. Яго сузы-

целька на працы. Мужчына гадоў пяцідзесяці адчыняе нам дзверы таксама ў адных трусах і майцы, але апрагнацца не спяшаецца: «Навошта? Мая кватэра, магу хадзіць у чым хачу».

— Чаго вы прыйшлі? Нармальна я жыву. Пельмені на сняданак гатую. Во, можаце ў халадзільнік зазірнуць, — кажа Віктар, праходзячы на кухню, і адчыняе яго. — Хрэну сабе назапасіў, аджыкі. Маразільнік таксама «забіты».

Аднак наўнасьць ежы яшчэ не паказчык адсутнасці алкаголю, да якога ў любы момант зможа «прыкласціся» мужчына. Увагу супрацоўнікаў міліцыі прыцягваюць бутэлькі ад піва, што стаяць на балконе. «Не маё гэта, на дварэ падабраў, — апраўдваецца гаспадар. — Хачу зрабіць у іх віно».

Акрамя бутэлек, у аднапакёвай кватэры Віктара хапае і іншага «добра», узятага з гарадскіх сметнікаў. На падлозе ў калідоры валяюцца абрыўкі старога лінолеуму — «дыванок», па словах гаспадара. Дэталі разабранай мікрахвалёвай печы ляжаць на непрыбранай канапе ў перамешку з коўдрамі. «Яна не працавала. Можа, атрымаецца наладзіць», — тлумачыць мужчына.

«Не падумайце, я не прапойца якая-небудзь, не стаю ж пад крамамі! Калі прыходзіш дадому і бачыш п'яныя пысы, рука адразу так і цягнецца да шклянкі, каб выпіць».

Грошай на новыя рэчы ў беспрацоўнага Віктара няма, затое вольнага часу хапае. З ЖЭСа яго звольнілі паўгода таму, зразумела, за п'янства. З гэтай прычыны сышла ад мужчыны жонка і забрала з сабой дваіх дзяцей.

— Ды нармальна я жыву, — паўтарае на развітанне Віктар. І просіць супрацоўнікаў міліцыі пакінуць свае кантакты. — Няхай будуць на ўсялякі выпадак. Можа, мне аднойчы прыйдзецца самому вас выклікаць, а не чакаць чарговага візіту...

Ганна КУРАК

■ Праверка паказала

ГЭТА НЕ ГРАНАТАВЫ СОК!

Абласныя інспекцыі Дзяржстандарта правярылі сёлета больш за 24 тысячы найменняў тавару — адзення, абутку, галантарэі, вырабаў для дзяцей, бытавой мэблі, электрабытавых прылад, цацак, прадуктаў харчавання, парфумерна-касметычных вырабаў і г.д. Парушэнні выяўлены па 13,6 тысячы найменняў, большасць з якіх — імпартнага паходжання.

Сёлета выявілася, што ўвесь гранатавы сок у краіне — у лепшым выпадку нектар.

Найбольшая колькасць парушэнняў тэхнічнага рэгламенту Мыйтнага саюза — у тавараў для дзяцей і

падлеткаў, тавараў лёгкай прамысловасці, цацак, харчовай прадукцыі. 158 найменняў небяспечнай прадукцыі былі выдалены з продажу, 203 найменні забаронены да ўвозу (кабелі, святільнікі, лампы, мэбля, галантарэя, трыкатаж, касметыка, цацкі, кандытарскія вырабы, спецыі і прыправы, малако касы, тварожныя прадукты, сокі і г.д.). У дачыненні да шэрагу найменняў прыпынена дзеянне сертыфікатаў або дэкларацый аб адпаведнасці на тэрыторыі нашай краіны.

— На сайце нашага міністэрства рэгулярна абнаўляюцца рэестры небяспечнай прадукцыі, забароненай да ўвозу і абароту, — адзначае начальнік упраўлення кантролю спажывецкага рынку — гандлёвай інспекцыі Міністэрства антывапаўняльнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь Валер'ян БЯСПАЛЫ. — У рэестр трапілі больш за 270 суб'ектаў гаспадарання, якім забараняўся абарот або ўвоз прадукцыі на тэрыторыю краіны, а таксама больш за 450 найменняў тавараў.

У першую чаргу мы сёння робім акцэнт на маніторынг і тэматычных праверках, падчас якіх праводзім прафілактычную работу сярод суб'ектаў гаспадарання і індывідуальных прадпрыемстваў, а пасля ўжо, калі суб'екты не прыслухаліся да рэкамендацый, праводзім кантрольныя праверкі. У жніўні-верасні, напрыклад, праводзілі праверкі на рынку «Экспабел» па вытрымліванні патрабаванняў тэхнічнага рэгламенту. Пытанні там ёсць, сутыкаемся нават з тым, што суб'ект гаспадарання не ведае заканадаўства, часам толькі ад правяраючага боку даведваецца аб тым, што належыць выконваць. Дарэчы, пра частату нашых праверак. За апошнія тры гады мы ахапілі праверкамі і маніторынгам каля 10 працэнтаў аб'ектаў — гэта ўсяго каля 3 працэнтаў у год. Усе выяўленыя парушэнні разглядаюцца пасля ў судзе. За тую пратэрмінаваную прадукцыю штрафы дасягаюць 500 базавых велічынь, аднак падобны максімум яшчэ ні да каго не быў прыменены...

У Мінску і Мінскай вобласці, па выніках праверак інспекцыі Дзяржстандарта, забаронена да ўвозу ў гэтым годзе 86 найменняў прадукцыі, больш за 80 працэнтаў складалі тавары для дзяцей. Галоўным чынам гэта былі абутак, адзенне (камбінезоны, жакеты, камізэлькі), заплечнікі і партфелі для вучняў, цацкі, мэбля. Прадукцыя для дарослых — адзенне і абутак — не адпавядалі належным паказчыкам паветрапрапякальнасці, гіграскапічнасці, устойлівасці афарбоўкі, па трываласці мацавання падэшвы і дэфармацыі наскі і задніка.

Што да прадуктаў харчавання, то год таму самым праблемным прадуктам аказалася печань траскі, а сёлета выявілася, што ўвесь гранатавы сок у краіне — у лепшым выпадку нектар. Бо прадукту з такой назвай, які адпавядаў бы належным патрабаванням, на рынку няма, ёсць толькі больш-менш якасныя падробкі і фальсіфікаты. Чаму так? Таму што зроблены належным чынам гранатавы сок павінен каштаваць ад 8 рублёў за 1 л.

У харчовай прадукцыі расійскай вытворчасці, распаўсюджанай галоўным чынам у Магілёўскай, Гомельскай і Віцебскай абласцях, выяўляюцца тыя праблемы, аб якіх адкрыта кажа і расійскі бок. Да 80 працэнтаў расійскай малочнай прадукцыі — фальсіфікаты. Гэта не прамае небяспека, але гэта неадпаведнасць таму, за што такія прадукты выдаюцца. Якое ж гэта «масла», калі там няма малочнага тлушчу? Якая ж гэта таматная паста, калі замест 50 працэнтаў сухіх рэчываў у ёй толькі 15? Гэта ўжо не тамат, а вада! Небяспекі нібыта няма, але падман — ёсць! Так і з гранатавым сокам, для стварэння якому характэрнага колеру проста дадаюць фарбавальнік.

Фальсіфікацыя наогул вельмі вострая сусветная праблема. Забытаць пакупніка вельмі проста. А каб разблытаць, трэба не толькі назваць рэчы сваімі імёнамі (спрэды — спрэдам), але і пакласці ніяк не побач з маслам.

Вось у дачыненні да алкагольнай прадукцыі парушэнняў менш за ўсё. Яно і зразумела: мікрабіялагічных паказчыкаў, якія ёсць у прадуктах жывёльнага паходжання, тут няма. Тут іншыя праблемы — нелегальны гандаль і даступнасць. Па чутках, у некаторых магазінах сталіцы ледзь не на касе можна знайсці высокаградусны алкаголь у дробнай тары — у шклянцы з пластыкавай накрывкай. Але гэта не забаронена. Абмежаванні ў нас толькі па ўзросце пакупніка, ад іншых забаронных мер спецыялісты пакуль адмаўляюцца — не бачаць сэнсу. «Толькі забароненымі мерамі мы не навядзем парадак і не наладзім культуру спажывання алкаголю», — мяркуе Валер'ян Бяспалы. — Любыя абмежаванні актывізуюць ценявы рынак, нелегальны гандаль. Практыка савецкага часу пераканала, што гэта абсалютна нічога не дае. Іншая рэч, трэба тлумачыць, што любая гарэлка — гэта дрэнна і шкодна, і тара тут знанчэння не мае. Выпой іншых краін паказвае, што важным момантам у зніжэнні спажывання з'яўляецца павышэнне кошту тавару. Пытанні выяўднення алкагольных напояў з агульных залаў таксама прапрацоўваюцца, але тут неабходна дадатковае абсталяванне, гэта матэрыяльныя затраты для аб'ектаў гандлю».

Святлана БАРЫСЕНКА. protas@vziazda.by

Сузыцелька Юры была не ў стане нават падняцца з ложка.

Фота Надзеі БУЖАН.